10/05/2022

Οι πρώτες αντιδράσεις για την Αρχιεπισκοπή Αχρίδος, η στάση της Μόσχας και το ιστορικό πλαίσιο

/ Επικαιρότητα

Οι πρώτες αντιδράσεις για την απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου για την αναγνώριση της Εκκλησίας "Αχρίδας" – Η στάση της Μόσχας – Διαβάστε το ιστορικό πλαίσιο για το πώς δημιουργήθηκε η σχισματική Εκκλησία στα Σκόπια και τις προσπάθειες που έγιναν για την εξεύρεση λύσης στο εκκλησιαστικό πρόβλημα

Γραφείο ρεπορτάζ ope.gr

Σε ευχαριστιακή κοινωνία βρίσκεται από χθες το Οικουμενικό Πατριαρχείο με την μέχρι πρότινος Σχισματική Εκκλησία των Σκοπίων ύστερα από την απόφαση που

έλαβε η Αγία και Ιερά Σύνοδος, για την οποία εκδόθηκε Συνοδική και Πατριαρχική Πράξη, με αποδεκτό όνομα το «Αχρίδος» και αποκλείοντας ως όρο το «Μακεδονική» και κάθε παράγωγό του.

Όσον αφορά τη ρύθμιση των διοικητικών θεμάτων μεταξύ αυτής της Εκκλησίας και του Πατριαρχείου Σερβίας, τα επαφίει στο Πατριαρχείο Σερβίας.

Προς το παρόν δεν έχει υπάρξει κάποια κάποια επίσημη αντίδραση από το Πατριαρχείο Σερβίας ως προς την εξέλιξη αυτή.

Την ίδια ώρα την απόφαση αυτή δέχθηκαν με ενθουσιασμό στα Σκόπια με την είδηση να γίνεται πρώτο θέμα στα μέσα ενημέρωσης της χώρας και την κυβέρνηση να εκφράζει την ικανοποίηση της για την απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου να δεχτεί σε ευχαριστιακή κοινωνία τον κλήρο και τον λαό της υπό τον Αρχιεπίσκοπο κ. Στέφανο.

Η αντίδραση της Μόσχας

Ωστόσο, το πρώτο σχόλιο ήρθε από τη Μόσχα καθώς με δήλωσή στο Ria.ru ο Γραμματέας του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας, Πρωθιερέας Ιγκορ Γιακιμτσούκ, ανέφερε ότι *“Η θέση της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας θα λάβει πρώτα απ’ όλα υπόψη τις προσεγγίσεις αυτού του προβλήματος της Σερβικής Εκκλησίας, στην οποία εξακολουθούμε να αναγνωρίζουμε αποκλειστικά κανονικά δικαιώματα στη Βόρεια Μακεδονία”.*

Η απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου

Με αναγνωρισμένο και αποδεκτό όνομα το «Αχρίδος» και αποκλείοντας ως όρο το «Μακεδονική» η Αγία και Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου κατόπιν χθεσινής συνεδρίας της ανακοίνωσε ότι δέχεται σε ευχαριστιακή κοινωνία την μέχρι σήμερα σχισματική Εκκλησία των Σκοπίων.

Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι αφού αξιολόγησε την υποβληθείσα προσφυγή και τις αλλεπάλληλες εκκλήσεις του γειτονικού κράτους, αποφάσισε ότι «δέχεται εἰς εὐχαριστιακήν κοινωνίαν τήν Ἱεραρχίαν, τόν κλῆρον καί τόν λαόν τῆς ὑπό τόν Ἀρχιεπίσκοπον κ. Στέφανον Ἐκκλησίας ταύτης, θεραπεύουσα τήν πληγήν τοῦ σχίσματος, καί ἐπιχέουσα εἰς τό τραῦματῶν ἐκεῖ σε ἀδελφῶν ἡμῶν Ὀρθοδόξων “ἔλαιον καί οἶνον”. Πρός τοῦτο ἐκδίδεται καί ἡ σχετική Πατριαρχική καί Συνοδική Πρᾶξις».

Όσον αφορά τη ρύθμιση των διοικητικών θεμάτων μεταξύ αυτής της Εκκλησίας και του Πατριαρχείου Σερβίας, τα επαφίει στο Πατριαρχείο Σερβίας.

Στην ανακοίνωση του το Οικουμενικό Πατριαρχείο τονίζει ότι αναγνωρίζει ως όνομα της Εκκλησίας αυτής το "Αχρίδος". Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία καθώς το τελευταίο διάστημα υπήρξε έντονη φημολογία πως το Πατριαρχείο Σερβίας ενδέχεται να προβεί σε αναγνώριση της "Μακεδονικής Εκκλησίας" κάτι το οποίο θα δημιουργούσε έντονες αντιδράσεις στην ήδη τεταμένη κατάσταση που υπάρχει λόγω και του πολέμου που μαίνεται στην Ουκρανία. "**Ἀναγνωρίζει ὡς ὄνομα τῆς Ἐκκλησίας ταύτης τό "Ἀχρίδος" (νοουμένης τῆς περιοχῆς τῆς δικαιοδοσίας αὐτῆς μόνον ἐντός τῶν ὁρίων τῆς ἐπικρατείας τοῦ κράτους τῆς Βορείου Μακεδονίας), ὡς ὑπεσχέθη ἐγγράφως πρός τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον καί ὁ Προκαθήμενος αὐτῆς, ἀποκλείουσα τόν ὅρον "Μακεδονική"καί οἰοδήτι ἄλλο παράγωγον τῆς λέξεως "Μακεδονία",** αναφέρει αναλυτικά.

Το σχίσμα και οι προσπάθειες επίλυσης του εκκλησιαστικού προβλήματος

Το τελευταίο χρονικό διάστημα υπήρξε μεγάλη κινητικότητα στο θέμα της επιλύσεως του εκκλησιαστικού προβλήματος των Σκοπίων. Πολιτικοί και εκκλησιαστικοί παράγοντες της γειτονικής χώρας επισκέπτονταν το Σεπτό Οικουμενικό Πατριαρχείο προκειμένου να διευθετηθεί το ζήτημα.

Για τη δημιουργία της σχισματικής Εκκλησίας των Σκοπίων αλλά και τις προηγούμενες προσπάθειες για την εξεύρεση λύσης ο Ομότιμος Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κ. Μιχαήλ Τρίτος, σε πρόσφατο άρθρο του στην pemptousia.gr υπό τον τίτλο: "Το πρόβλημα της σχισματικής Εκκλησίας των Σκοπίων", ανέφερε σχετικά:

"Ως γνωστόν ή σχισματική Εκκλησία των Σκοπίων ιδρύθηκε το 1958 με πλήρη περιφρόνηση των βασικών αρχών της ορθοδόξου εκκλησιολογίας, με πρόταξη εθνοφυλετικών σκοπιμοτήτων, παρά την αντίδραση της σερβικής Εκκλησίας και σύνολης της Ορθοδοξίας.

Περιλαμβάνει στους κόλπους της το μεγαλύτερο μέρος του σημερινού πληθυσμού της χώρας. Σε σύνολο 2.200.000 κατοίκων, οι Ορθόδοξοι (Σκοπιανοί, Βούλγαροι, Σέρβοι, Βλαχόφωνοι Έλληνες και Σαρακατσαναίοι) ανέρχονται σε 1.600.000. Οι υπόλοιποι, ανερχόμενοι σε 600.000, είναι Μουσουλμάνοι (Αλβανοί, Τούρκοι, Ρώμοι). Υπάρχουν ακόμη 10.000 Καθολικοί-Ουνίτες, οι όποιοι κατοικούν στις πόλεις Σκόπια, Στρώμνιτσα, Γευγελή και Μπόγντατσι.

Σύμφωνα με τον καταστατικό χάρτη, ο όποιος ψηφίστηκε το 1994, η σχισματική Εκκλησία των Σκοπίων αποτελείται από δέκα μητροπόλεις. Είναι χωρισμένη από το κράτος, αλλά πρόκειται περί φιλικού χωρισμού, αφού το κράτος σέβεται την Εκκλησία, της επέστρεψε την εκκλησιαστική περιουσία και την ενισχύει ποικιλότροπα. Οι κληρικοί ανέρχονται στους τετρακόσιους και εκπαιδεύονται στη Θεολογική Σχολή του άγιου Κλήμεντος Σκοπίων.

Για την επίλυση του ακανθώδους αυτού προβλήματος πραγματοποιήθηκαν από το 1999 μέχρι το 2002 πέντε διμερείς επαφές μεταξύ εκπροσώπων τού Πατριαρχείου της Σερβίας και της σχισματικής Εκκλησίας των Σκοπίων στο Βελιγράδι, στην Κωνσταντινούπολη, στο Μπιγκόρσκι, στο Κάλενιτς και στη Βόντοτσα, χωρίς κανένα αποτέλεσμα.

Η τελευταία συνάντηση έγινε στην πόλη Νίς της Σερβίας την 17η Μαϊου 2002. Οι συνομιλίες, που διεξήχθησαν σε πνεύμα κατανοήσεως, κατέληξαν με την υπογραφή σχεδίου συμφωνίας αποκαταστάσεως εκκλησιαστικής ενότητος. Αυτό περιελάμβανε 17 άρθρα. Συμφωνήθηκε να ονομαστεί η Εκκλησία των Σκοπίων Αρχιεπισκοπή Αχρίδος και να της δοθεί ευρεία αυτονομία.

Δυστυχώς, το σχέδιο αυτό, το οποίο θα έδινε λύση στο υφιστάμενο πρόβλημα, ύστερα από έντονες πιέσεις των εθνικιστικών κύκλων των Σκοπίων, απορρίφθηκε από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας των Σκοπίων (συνεδρίαση της 21ης Ιουνίου 2002).

Ακολούθησαν τα γνωστά γεγονότα: Η διαφωνία τού Μητροπολίτου Βέλεσκυ και Ποβαντάρσκυ (Βελεσσών και Παραβαρδαρίου) Ιωάννου και η επαναφορά της Μητροπόλεώς του στους κόλπους της Μητρός Εκκλησίας της Σερβίας, η έκπτωσή του από την Εκκλησία των Σκοπίων και ο ορισμός του αρχικά ως Εξάρχου και αργότερα ως Αρχιεπισκόπου της Αρχιεπισκοπής Αχρίδος από την Εκκλησία της Σερβίας, η εκλογή από την Ιερά Σύνοδο της σερβικής Εκκλησίας δύο επισκόπων του Ιωακείμ και του Μάρκου και αργότερα τού Δαβίδ για τη συγκρότηση κανονικής Ιεράς Συνόδου της Αρχιεπισκοπής Αχρίδος υπό τον Αρχιεπίσκοπον Ιωάννην, οι αλλεπάλληλοι διωγμοί και φυλακίσεις του Αρχιεπισκόπου Ιωάννου, αρχικά με την κατηγορία της υποδαυλίσεως θρησκευτικού και εθνικού μίσους και αργότερα της οικονομικής καταχρήσεως και της παράνομης αγοραπωλησίας ακινήτων. Τέλος, με

παρέμβαση της ρωσικής Εκκλησίας στην κρατική εξουσία των Σκοπίων ο Αρχιεπίσκοπος Ιωάννης είναι ελεύθερος και διαμένει στο μοναστήρι του στην Νιζόπολη, πλησίον της πόλεως τού Μοναστηριού".

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ:

Η ευχαριστιακή κοινωνία με την Εκκλησία της Αχρίδας, οι Ουκρανικές Κοινότητες στην Αυστραλία και η νέα Εγκύκλιος του Πατριάρχη Αλεξανδρείας

Συνάντηση Πρωθυπουργού Σκοπίων-Αρχιεπισκόπου Στεφάνου για την αναγνώριση από το Φανάρι